

Dominiica quarta.

Sermo primus.

Estote misericordes sic
a p̄i vester misericors
est ac. Lu. vi. Inter le-
gem moſaycā a euan-
geliū iſta dīa eſſe videt̄. q̄ in illa
predicat̄ ſeuera iuſticia: hic dul-
corans mīa. Ideo dicit̄. Estote miſe-
ricordes. Ibi dicit̄ ſe vocat̄ dñm me-
tuendū: hic p̄iem benignū. Ibi
p̄mittet̄ aī carnalia a terrena. H-
dantur celeſtia a eterna. Ideo pa-
ter iſte ſepe vocat̄ pat̄r celeſtis a
dator celeſtiū. In ſerie autē hui⁹
euangelij tria tangunt̄. Primo
enī xp̄s exemplo dī ad mīaz nos
inducit. Secūdo iſtius mie tres ſpēs
ponit. Tercio rōes a cās iſta cum
ſp̄m oñt. Primū notatur cum
dī. Estote. Circa qd̄ notandū q̄
licet h̄eat potentia ſapīam diuī-
arum copīa a mīam tñ nō dixit
Estote potentes ſic a p̄i vester po-
tens eſt. Nec estote ſapīes (nec
loquaces ſ; miſericordes. Rō h⁹
eſt. q̄ appetitus potentie h⁹ deiec-
tione. P̄s deieciſti eos dum alle-
uarent̄. Hoc p̄ in lucifero qui dī
potentia appetijt a ideo in abīſſū
abieci⁹ fuit. Appetitus ſapie h⁹
inflationē. Choz. viij. Sca inflat
Choz. ij. Inſtatus ſeſu carnis ſue
diuītie inducit̄ primi obliuionē.
Gen. xl. Succedent̄ t̄ p̄ſperis p̄-
poſitus p̄incernaz oblitus eſt io-

Disio primo

72 10

ſep̄h interpretis fui. Deu. xi. Inſa-
tatus eſt dilect⁹ a calcitrauit. Se-
quit̄. Et dereliquit dñm factorem
ſuum. Mīa autē inducit̄ hōiez in ce-
leſtis regni eternā poſſeſſionem.
Vñ dicit̄ xp̄s miſericordib⁹ Ma-
xxv. Venite benedī patris mei.
Nō dicit̄. venite potētes. ſed vobis
qui potētes fuiſtis ad biben-
dum vinū a viti fortes ad miſcen-
dam ebrietatē. P̄ſa. v. Nec dicit̄.
venite ſapīes. ſed. vobis q̄
ſapīes fuiſtis in ocul v̄ſtris
a corā vobis in eip̄ſis prudentes.
vt dī ibidē. Nec dicit̄. venite diuī-
tes: ſed vobis diuītib⁹ qui ha-
betis hic oſolationē v̄ſtrā ac. S; dicit̄.
venite miſericordes. q̄ eſuri-
ui a dedīſtis m̄ manducare. Secūdo
ponunt̄ hui⁹ mie tres ſpēs. Pri-
ma oſiſt̄ in nō iudicando quod
notatur cū dī. Nolite iudicare ne
iudicemini. Interl. quaſi dicit̄.
Non enim ſolum in largitate be-
neficiorum ſitis miſericordes: ſed
etiam in iudicando. Notandum
eſt autem ſm Auguſtinum de ſ-
mone domini q̄ quedaz ſunt pe-
cata manifeſta. quedam occulta
quedam media. De manifeſtis
poſſumus iudicare. vt dicit̄ ibidē.
De apertis que bono animo fieri
non poſſunt. vt ſunt ſupra blaſ-
phemie a hui⁹ſmodi p̄mittitur
nobis iudicare. Alia ſunt occul-
ta. a de hijs iudicare periculum
eſt. Vnde ſuper illud. ad Chozin-
th. decimo. Neq̄ meipſum iudico

2a

na

sicut Aug⁹. Periculus est nobis
 de ignotis cordibus aliorum iudica-
 re. Tanta enim infirmitas est in ho-
 mine esse credendum a que latebat ip-
 sum hominem; in quo est. In petro nam-
 que profunditatis infirmitas latebat.
 cum se cum domino moriturus promittebat
 et tamen non multum postea ipsum ter-
 negavit. Cum ergo quis quod de se, aut
 non omnino, aut vix possit veram ferre
 sententiam, quomodo potest de aliis iudicare, cum
 non scit quid agatur in homine nisi
 spiritus sanctus qui est in ipso. Media
 autem sunt que in bono et in malo a-
 nimo fieri possunt. de quibus non ha-
 beamus certam sententiam dare sed eam
 in meliorem partem debemus convertere.
 Unde super illud. **Chor. iij.**
Nolite ante tempus iudicare. dicit Au-
 gustinus. Et si suspiciones omnino amove-
 re non possumus quod homines; tamen in-
 iudicia diffinitivas firmitasque senten-
 tias continere debemus. Si ergo sus-
 picamur quid sit humana tempta-
 tio saltem non iudicemus. Hoc enim
 ad humanam temptationem pertinet
 sine qua ista vita non ducit. Item
 super illud **Ro. iij.** Stabit autem. **Se-**
Aug⁹. Hic innuit apostolus quod ambi-
 guam debemus in meliorem partem verte-
 re et de futuro bono sperare. etiam
 si alter sit in presentia. Manifesta autem
 sunt iudicanda, occulta sunt domino
 iudicio relinquenda, media autem non
 sunt diffinitive iudicanda: sed in me-
 liorem partem convertenda. **Secunda species**
 iniectionis consistit in remittendo, quod nota-
 tur cum dicitur. **dimittite. s. iniurias vo-**

bis factas et dimittite vobis. s. peccata
 vestra. **Alia lectio habet. Dimittite et di-**
mittimini. Homo aliquando tenetur a peccato
 quoniam enormitas peccati non dimittit ip-
 sum confiteri: sed tunc a peccato dimittitur.
 quoniam per confessionem factam peccatum di-
 mittitur. **Proverbia. xvij.** Qui abscondit
 scelera sua non dirigetur. qui autem
 confessus fuerit et reliquit ea misericordiam
 consequetur. **Legitur in zach. q. mis-**
sa est massa plumbea in os amfo-
re. si quis massam plumbeam in ore
et suffocatur. si deglutit extinguitur.
si rejicit liberatur. Ista massa plum-
 bea est peccatum ponderosum, quod homi-
 ni claudit os quoniam prohibet confiteri.
 tunc autem deglutitur quoniam delectationem
 in corde habet, sed tunc rejicitur quoniam ho-
 mo confitetur. **Aliquando tenetur a dy-**
abolo quoniam aliena ablata non vult re-
stituere. **Thimo. v.** Qui volunt
 divites fieri incidunt in temptati-
 ones et laqueum dyaboli. Tunc a
 dyabolo dimittitur: quoniam restitunt
 omnino enim homines dyabolus tenetur
 per capillos. **Capilli enim qui nascuntur**
ex superfluitate humorum sunt
superfluitates malorum divitiarum. Quoniam
 homo hos capillos radit: tunc dy-
 abolus eum dimittit. **Aliquando**
tenetur a deo in carcere recludendum.
Quando iniurias non vult dimittere.
Matth. vi. Si non dimiseritis ho-
 minibus nec pater vester dimittet
 vobis peccata vestra. **Quando homo**
dimittit iniurias tunc deus dimittit
offensas suas. **Ibidem.** Si dimi-
 seritis hominibus peccata eorum

dimittet vobis pater celestis pec-
cata vestra. Aug⁹. sup illud dicit
tibi dñs. Aliquid extra te teneo.
aliquid extra aliū tenes. Dimittite
aliū et dimittā te. **Tercia** spēs mi-
sericordie consistit in elis: ipsas lar-
gendo. qd notatur cū dicitur. da-
te et dabit vobis. **Interline.** Date
et beneficia et dabitur vobis vita
eterna. **Qui** em dat temporalia: deus
dat sibi temporalia ad sustentationē
corporalia ad consolationē et spiritu-
alia ad iustificationē et eterna si-
ue celestia ad glorificationē. **Pla-**
lvij. Frange esurienti panem tu-
um. et hoc quantū ad elemosina-
rum largitionem et sanitas tua ci-
tius orietur. hoc refertur ad bona
corporalia et anteibit faciem tuam
iusticia tua. hoc refertur ad bona
spiritualia et gloria dñi colliget te.
hoc refertur ad bona celestia et e-
ris quasi ortus irriguus cui non de-
ficiet aqua. hoc refertur ad bona
spiritualia. **Tercio** ponit xps rōes
et causas specierum predictarum per
quas nos introducit ad supra di-
ctas tres spēs mie. **Et** primo indu-
cit nos ne alios iudicemus ex cōsi-
deratione maioris defectus proprii
cū dicit. **Quid** vides festucam in
oculo fratris tui. p festucam pua
pctā. p trabem. pctā maxima desi-
gnant. **Sunt** enim quidā qui nō
vident sua grauiora et vidēt aliorum
leuia pctā. **Ante** peccata tū in p̄mis
parentibus oculus erat aptus ad
videndum opa dei. post pctā ocu-

lus erat aptus ad videndum propriū
de se dum sui miserā. **Vnde** gen.
Apti sunt oculi eorum et viderunt se
esse nudos. **Mō** autem contrarium
est qd oculus nō est aptus ad
videndum et considerandum opera
dei nec ad videndum defectus et mi-
serias nōas sed est aptus ad vide-
dum defectus alienos et est dau-
sus ad videndum defectus proprios.
Bernar. Egregium instrumentū
corporis esset oculus si sicut cetera
videt etiam videre posset seipsum
Legitur in vita patrum qd quid-
pi p̄p̄uit an se sacculos puos et p̄-
se saccos magnos arena plenos
et cū de hoc interrogaretur: rēdit
Isti sacculi parui sunt peccata ali-
orum pua que ante oculos meos
semp habeo. **Isti** magni sunt pec-
cata mea magna que post dorsum
meū p̄p̄cio. neq̄ perpendo. **Trif.**
Multi sūt qui cū vidēt monachū
sup fluum vestimentū hñtem. et
copiosiori cibo potitū amari fiunt
ipsum accusando: sed tñ ip̄sime
res alienas rapientes et crapulā
patientes: se peiores ipsis nō at-
tendunt. **Secundo** nos inducit
vt iniurias dimittamus. **Et** hoc
duplīciter. **Primo** consideratōe ma-
gni piculi p̄p̄ientis ex hoc p̄ita-
duri sumus iravel odio incitante.
qd iniurias nobis ipsis factas: di-
mittere nolumus dicendū. **Si** ce-
cus ceco ducatum prestat ambo
in foueam cadunt. **Aliqñ** em due-
mit qd ille qui facit alteri iniurias.

a qui recipit: ambo sunt videntes
 qñ. s. ille qui facit humiliter reco
 gnoscit. a ille qui recipit liberali
 ter dimittit. a tunc nullū est peri
 culū. Aliquū dūem̄ q̄ alter est ce
 cus a alter videns: qñ. s. ille qui
 facit vult satisfacere. a ille qui re
 cipit nō vult dimittere. a econū
 so tunc non est magnū periculū
 q̄ benignitas illi dūerit a emol
 lit cor alterius. **Roma. xij.** Si e su
 rit inimicus tuus caba illum. si fi
 tit potū da illi. hoc enim faciens:
 carbōes ignis dgeres sup caput
 eius: inducens. s. eum ad amorez
 tuum. Aliquū dūem̄ q̄ ambo sūt
 ceci: qñ. s. ille qui iniuriā fecit nō
 vult satisfacere. nec ille q̄ recipit
 vult p̄cere. a tunc est magnū pe
 riculū. q̄ tunc ambo cadunt in fo
 ueam p̄ccōz. Deinde ad iniurias
 dimittendas inducit nos ex cōfi
 deratione magni exempli: qñ di
 cit. **Non est discipulus supra ma
 gistr.** Mḡ enim noster xps om
 nes iniurias sibi factas sic dimisit
 q̄ nō seruauit turbationē in cor
 de. nec dixit obprob̄a in ore. nec
 fecit aliquā videntiam in opere. **L
 sa. xxxi.** Non erit tristis neq̄ tur
 bulentus quo ad primū. Non da
 mabit. nec audiet foris vox eius.
 quo ad secundū. Calamū quassa
 tum nō cōteret. a signum fumi
 gans nō extinguet. Et minimam
 iniuriā non inferet: quo ad terci
 um. **Tercio nos inducit ad dan
 dā etiam ex cōsideratione magni pre**

nij ai dicit. **Mensuram bonā a cō
 fertam aē.** Simus aut anime ē in
 tellcūs vel affectus aie. **Intellcūs**
 implebit gloria a templacōis. si
 ue visionis ap̄te. affectus imple
 bit gloria dilcōnis immense. **Est**
 autē mensura bonā in anime bea
 tificacōe. **offerta in corpis glorifi
 catione.** q̄ ad beatitudinē anime
 offeretur glorificatio corpis. **Coa
 gitata erit in iocunda a ordinata**
sandoz societate. Sicut em̄ in co
 agitacōe grana adinuicē ordinā
 tur a associant. sic societas sãdo
 rum erit ordinata a iocunda. **Su
 p̄fluēs erit in apta dei visione.**
Psalm. Tūc videbis a affluēs a c̄
 quo ad mensuram effluentem q̄
 erit in dei visione. Et mirabit a di
 latabit cor tuū quo ad mensurā
 bonā q̄ erit in mirabili a lata aie
 beatificacōe. **Quā dūerla fuerit ad**
te multitudo maris quo ad mēsu
 ram offertam q̄ erit in corpis gli
 ficacōe. **Corpus at mare aie fuit.**
 q̄ multas amaritudines sibi fecit.
 Sed tunc conūtetur a anime sub
 hiet totaliter cum fortitudo gen
 tium venerit tibi quo ad mēsu
 ram coagitatam q̄ erit in societa
 te sandoz iocunda. q̄ ex omnibz
 gentibz est collecta contra mū
 dum a carnem fuit fortis a robu
 sta.

Secundus sermo.

Estote misericordes. sicut
et pater vester misericors
est etc. **N**usq̄ legitur q̄
deus vocetur pater potentie vel p̄
scientie: sed pater misericordie.
Quia illi qui sunt filij eius nō de
bent ipsum in potentia vel in sc̄a
sed in misericordia imitari. **D**eus
habuit tres filios. s. luciferum, a
dam et xpm. **S**ed prim⁹ appetijt
suam potentia. et ideo tanq̄ filius
degener fuit exhereditatus. **S**ecū
dus petijt eius sc̄am sive sapiāz
et ideo expulsionēz affectus est
a paradiso. **T**ercius secutus est suā
misericordiā et ideo eternā heredi
tatem est affectus. **P̄s.** Postu
la a me et dabo tibi gentes et c. **S**i
ḡ volumus esse filij legitimi et nō
exhereditati: imitemur p̄em no
strum nō in potentia et sc̄a sed in
misericordia. **A**ug⁹. sup̄ illud. **E**s
tote misericordes. **I**nuemisti p̄ez
imitare patrem. **S**i enī imitari nō
vis: exhereditari dispons. **D**icit
ḡ. **E**stote misericordes. **V**bi xps
nos inducit ad dūplicem miseri
cordiā. s. corporalem et spūalem. **M**i
sericordia corporalis consistit in ele
mosinaz largitione ad quā nos
inducit verbo. premio et exemplo.
Verbo tripliciter. q̄ ipsum miseri
cordie opus precipit. consistit et re
quirit. **S**i quis h̄eret dñm aliquid
precipientē et sapientem aduoca
tum idem consistit et dilectum a
miciū idem volentem et requirentē.
deberet illud cum omni desiderio ad

implere. **D**eus autē misericordie
opus precipit tanq̄ dñs. sicut p̄
hic cū dicit. **E**stote. **C**onsulite tan
q̄ sapiens aduocatus. **M**atth. xix.
Si vis p̄fectus esse. vade et vende
oīa que habes. **V**ult et requirit tā
q̄ amicus dilectus. **M**atth. ix. **M**i
sericordiā volo et non sacrificium.
Nos ḡ debemus preceptū domini
tam potentis audire. et filiū aduo
cati tam sapientis sequi. et p̄fice
re voluntatē tam dilecti amici. **S**e
cundo nos inducit ad miseri
cordie opus premio. s. tpali. spūali.
et celesti. **P**remium tpale consistit
in tpalium multiplicacōe. **P**rou.
iij. **H**onora deū tuum de tua s̄ba. et
de primitiis frugū da pauperib⁹
et implebuntur horrea tua saturi
tate. **L**egit in vita sp̄m q̄ cū fr̄es
cuiusdā monasterij multū abū
darent et multū pauperib⁹ erog
arent fm̄ illud euāgelij. date et
dabit vobis. tandē elemosinas di
miserūt et ipsi egere cep̄it. **Q**d cū
viro s̄cto referrent. ait. **D**uo so
cij in isto monasterio habitare con
sueuerūt. s. frater date. et fr̄ dabi
tur vobis. vos expulistis primū et
secūs sine eo eē nō vult. et idō vos
egere. **P**remiū spūale in trib⁹
consistit. s. in p̄ccōz remissioe. et hoc
in clarum largicōe. **E**c̄. iij. **E**līa
paup̄is nō erit in obliuionē. et si
cut i sereno glacies soluent p̄ccā
tua. **E**iūs dē. iij. **I**gnem ardentem
extinguit aqua. et elemosina resis
tit peccatis. **V**nde glo. sup̄ illud.

Et tendis manū tuam frustra pro
 p̄tis Man⁹ frustē extēdit ad deū
 quieas ad paupes iuxta posse fu
 um nō extendit Secūdo in diuine
 grē collacōe. ij. Cor. xi. Qui semiat
 i bñdiōib⁹ n̄ bñdiōib⁹ ametet
 s. gratiā in p̄ntē a gloriā in futu
 ro. Tercō in grē cōseruacōne. Ecce
 fia. xi. Elemosina viri quasi sacu
 dum ipso: a gratiā hominis q̄si
 pupillam cōseruabit. Sicut man⁹
 opponitur pupilla cōseruet: sic
 elemosina temptationi dyaboli se
 opponit a animam a p̄tis custo
 dit. Premiū autē celeste ponitur
 cū dicitur. Mēsuram bonā a cetēā
 Sūt enim quidā qui dant paupe
 rib⁹ partē superfluoꝝ a p̄tem reti
 nēt. De quib⁹ dicitur Luce. xi. Q̄s
 superest date paup̄ib⁹ a ecce om
 nia mūda sunt vobis. Isti habēt
 mēsurā bonā. Merces ē cognitio
 dei. Alij sunt qui dāt omnia super
 flua a retinent necessaria. De qui
 b⁹ dicitur Luce. iij. Qui habet du
 as tunicas: det vnā non habenti.
 Prima tunica ē necessitatis. Secū
 da ē supfluitatis. Isti habent mē
 suram cōfertā. Merces cognitio di
 lectio. Alij sunt qui dant p̄tem ne
 cessarioꝝ: a partē retinēt. sicut fe
 cit beatus martin⁹ qui clamidē di
 uisit. Isti habēt mēsuram cōagi
 tatiā. Merces cognitio a dilectio et
 na possessio. Alij sunt qui dāt om
 nia necessaria a nihil sibi retinēt:
 sicut sunt viri spirituales. qui reli
 quunt omnia p̄pter deum. Isti ha

bent mensurā: superfluētem. De
 quib⁹ dicitur Math. xix. Ecce nos
 reliquim⁹ omnia Merces cognitio di
 lectio a possessio eterna a delectabilis
 fruitio. Tercō inducimur ad mise
 ricordie op⁹ exemplo omniū cre
 aturaz. Vñ sanct⁹ Job ad ipsas
 creaturās homines immiscelcorde
 mittit dicēs. Interroga iumēta a
 docebūt te: volatilia celi a in dica
 bunt tibi. loquere terra a respōde
 bit tibi: a dicēt tibi pisces maris.
 Primo ergo mittit ad iumēta Et
 sic patet in elephātib⁹ q̄si vn⁹ ca
 bat ceteri currunt ad subleuādū
 Patet etiā i equab⁹ q̄si vn⁹ mo
 ritur alie suscipiunt pullū ad nu
 triendū Patet in leomb⁹ q̄si vn⁹
 lib⁹ infirmis p̄sent a etiā p̄uis.
 nisi magna fame urgente. Deinde
 mittit ad volatilia. Istud patet in
 ciconijs q̄ p̄ntes suos q̄si senescūt
 in mīdo collocant a nutriunt. Pa
 tet etiā in cobare de quo aristoti
 les dicit in libro de animalib⁹ q̄ aq̄
 la quādo tres filios hab⁹ mimis
 grauat in pascendo a iōvnū a ni
 do. p̄hicit a auis que arabice dicit
 cobar eū suscipit nutriēdum. De
 inde mittit ad terrā. Amb. Noti
 eē deterior insensibili elemēto ter
 re. Illa em̄ facis quos afferit suis
 vñ nō v̄dicat s̄ tuis ministrat
 obsequijs: tu vero fruct⁹ illi⁹ man
 ducas a iuabis a tibi oia occludis.
 Deinde mittit ad pisces maris. Istud
 patet in delfhine qui homines
 mortuos ad litus projicit. Patet

etiam in conchis marinis que se
per sunt clausae. Quidam enim pi
scis ad eas transit ad cuius factu
ille se aperuit qui postquam p[er]icit in
eis et recedit. Secundo nos iudu
cit ad misericordiam spiritualem
que in duobus consistit. Primo in
iniuriarum et odii dimissione cui
dicitur. Dimittite et dimittetur vo
bis a[nt]e. Periculum est enim odium in
corde tenere: quod est sicut ignis tinea
et ap[er]is. Sicut enim ignis p[er]i[ur]a
terram de qua nutritur consumit
sic odium mentem que ipsum nutrit
consumit et omnia membra ad nihilum
redigit. Ideo similatur fornica
ti babilonis que combusta mini
stros: qui ipsam incedebant ut ha
betur Daniel. iij. Secundo odium
similatur tinea: quod sic tinea vestimen
tum corrodit et comedit de quo na
scitur: sic ira et odium omnia me
rita que sunt in anima consumit de qua
oritur ad Galat. v. Qui si inuicem
mordetis et comeditis vitete ne ab
inuicem consumamini. Tercio odium
assimilatur api que dum aliquem
pungit. aculeum dimittit et ultra
mellificare non potest. Sic et cor cui
aculeo odii pungit vel pungitur
mox dulcedinem gratie dei perdit
et seipsum occidit. Job. ij. Qui odit
fratrem suum homicida est sui ipsius.
Secundo misericordia spiritualis
consistit in delinquentium correptione.
Debet enim qui vult alios cor
rigere et indicare primo defectus suos
indicare et videre. Ioh[ann]es dicit Quid

autem vides festucas in oculo fra
tris tui etc. Et ut istam correptionem
ordiate possit facere quibus conside
rationes debet habere: quorum tres
ponit. Augustinus super Mattheum. vij.
Proposita enim primum tibi de
oculo tuo. Reliquas Gregorius ponit
in omeliis. Primo enim quilibet
debet considerare si est ei similis et si est
in simili culpa vel equali vel maio
ri tunc non debet ipsum corrigere
sed a malo super se debent gemere
et ad bonum conari pariter et commo
nere. Alias sibi potest dici illud Ro
ma. ij. Qui alium docet tempus non
docet. Qui predicat non furandum
furalis. Gregorius. Durum est qui ne
scit tenere moderamina vite proprie
ut iudex fiat vite alienae. Si vero non
est ei similis tunc debet transire ad
secundam considerationem videlicet si
aliquando fuit ei similis et ideo sic
volebat tunc sibi misericordiam
adhiberi: sic ipse debet alteri eam ad
hibere. Ecclesi. septimo. Ne desipias
ad hominem auertere te a peccato:
et ne improperes ei: mememento
quoniam omnes in corruptione
sumus. Eiusdem tricesimo primo.
Intellige que proximi sunt ex te
ipso. Si vero non est similis debet
tunc cogitare quod adhuc potest esse
ei similis. Et ideo ratione illius du
bii non debet superbiere sed delin
quentibus condescendere. Ad Ro
manos duodecimo. Qui se existi
mat stare: videat ne cadat. Tercij
Regum decimo octavo. Ne gloriaberis

accidit? equent discimant? Aug? .
 Nemo est qui sciatius esse possit in
 hac vita que tota temptatio nomi
 natur. Ut utque quidem potest fieri a
 ex deteriori melior a ex meliori de
 terior. Si autem non est ei similis a de
 teritate ofidit qd nunquam erit ei simi
 lis. tunc debet transire ad quartam
 considerationem videre si ille qui ita est
 reprehensibilis habet aliquos pfe
 ctos: a tunc ratione eorum quos habet
 supportandus est ab hijs quos min
 habet. Ista consideratione habemus
 Ap. ij. Volens autem dominus rep
 hendere episcopum Ephesum. Primo quod dicitur
 malum ponit quod habet dicens. Deo
 aduersum te pauca: quia caritatem tuam
 primam reliquisti. Sed statim ponit
 quoddam bonum quod habet. d. Sed hoc
 habes bonum. quia odisti facta ny
 colaitarum que ego odi. Similiter volens
 dominus reprehendere episcopum Sardis. Pri
 mo ponit quendam suum defectum
 dicens. Non inuenio opera tua plena
 coram deo meo. Sed statim ponit quod
 dam bonum suum. d. Sed habes
 pauca nomina in Sardis qui non
 inquinaverunt vestimenta sua. Ecce
 dominus postquam posuit illa in quibus
 isti episcopi erant reprehensibiles statim
 subiungit bona in quibus erant com
 mendabiles ad inuendum quod si
 propter aliquem defectum aliquis est re
 prehensibilis si tamen habeat ali
 quod bonum est supportandus. Si vero
 quis videtur omnino esse malus nec
 aliquod bonum habere propter quod
 sit tolerandus: tunc debet ad quar

tam considerationem transire quia
 iste qui si videtur esse malus ali
 cui forte in conspectu dei sit in merito
 preferendus. Et ponit exemplum in
 stephano a paulo. Nam consentiente
 a adiuuante paulo cum stepha
 no lapidaretur erat omnino bonus.
 Paulus vero videbatur omnino esse
 malus a tamen in conspectu dei. Pau
 lus erat stephano in merito a in
 premio preferendus

Sermo tertius eiusdem.

Nunquam potest cecus cecum
 ducere. Nonne ambo in
 foueam cadunt. In isto
 euangelio insinuat dominus qua
 les debent esse prelati. quales subditi
 a quales sapientes. Prelati quidem
 non debent esse ceci: sed videntes a sapi
 entes a deum cognoscentes. In ce
 lo enim omnes sunt videntes id est sapi
 entes a deum cognoscentes: a idcirco
 non indigent aliqua instructioe
 Jere. vice simo primo. Non docebit
 vltimus vir primum suum cognosce
 re me. Omnes enim cognoscent me
 a minimo usque ad maximum ait
 dominus. In inferno autem om
 nes sunt ceci. a ideo cadunt in foue
 am id est in profunditatem pena
 rum. Unde Isaie decimo quarto.
 Formido fouea a laqueus super
 te qui habitator es terre. scilicet in
 fernalis: a erit qui fugiet a facie
 formidinis cadet in foueam. Et qui
 se explinuerit de fouea tenebitur

laqueo. Dānati enim semp formi
dāt pati supplitia fortiora. Et volen
tes fugere a tali formidine cadūt
in foueam. Et in pfunditate pena
rum. Volentes autē de illa fouea
exire. Et nō volentes laqueo dspera
tionis colligantur. Notanduz q
in p̄feti seculo sūt quidāz tam ce
ci sicut subditi et illiterati qui nō
habēt dīnimoꝝ cognitionē. Et sūt
quidā videntes sicut boni prelati
qui debent habere duos oculos. s.
doctrinā fulgidā et vitāz preclarā
vt illuminēt et dēducāt subditos
verbo pariter et exemplo. S; q̄ndo
isti doctores sūt ceci et ducūt subdi
tos cecos tunc ambo cadūt in pre
senti in foueā p̄dōꝝ et in futuro in
foueam supplitioꝝ. Maius ē enim
periculū teo ductore cecum habe
re q̄ nullū habere ductorez. Si em̄
nullū habet ducē via; p̄temptat.
Si autēz ducē cecū habet et illū seq̄
tur. ambo in foueam cadunt. For
mica licet sit animal q̄si cecū: ducē si
bi nō p̄ficiat s; hēt quēdā baculuz
a natura p̄ quē viam p̄temptat.
Sic em̄ frequenter accidit q̄ sim
plices homines quodā instinctu
nature simpliciter et innocēter vi
uunt. Sed quādo habēt malū pa
storem: tunc in foueam p̄dōꝝ ca
būt. Greg. Cū pastor p̄ abrupta
graditur: necesse est vt ad p̄cipi
tia grex sequatur. Legit. ij. Regū
v. q̄ iebuzei posuerūt sup muros
iherusalē in contemptū dāuid cecos
et claudos. Et dictū ē ei. Nō ingre

dieris huic nisi abstuleris cecos
et claudos. Isti ceci et claudos sup
muros iherusalē positi sūt mali p̄lati
i culmine ecclēe constituti. q̄ sūt ceci p̄
ignorantiā et claudi p̄ in discrete taz
vitā. Nisi isti fuerint amoti x̄ps i
ecclesia nō poterit dīnari. Secūdo
oñdit x̄ps q̄les dūt esse subditi q̄
dūt eē ad p̄latos valde reuerētes
et obedientes. q̄d notat cū dicitur
Nō est discipulus sup mḡm. Nō
ei dūt subditi sup p̄latos se effe
re s; eis potius subiaccere. Et hoc p̄p̄
dignitatē reuerētie. ministeriū di
ligētie et piculum rāōnis reddēte.
Ista tria tagūt Heb. xiiij. Obedi
te p̄positis v̄is et subiaccete eis. Ec
ce dignitas reuerētie. Ipsi em̄ pui
gilāt. Ecce ministeriū diligētie. Qua
si p̄ amābus v̄is rāōnez redditu
ri. Ecce piculū rāōnis reddēte. (Si at
p̄lati sūt mali: adhuc nōominus
in reuerētia sūt hūdi. Sic oñdit
Cris. sup Math. tribus rōibus
De p̄ma dicit. Hoies ab imō cre
ati sūt p̄p̄ se. Ergo natura eoꝝ ip̄o
rū est. Postea at sacerdotes ordina
ti sūt p̄p̄ alios. Ordinacio at ista
si bñ vixerint eoꝝ est lucū. Si bñ
docuerint nostꝝ. Accipite ergo q̄
vestrum est et nolite discutere q̄d
aliorum est. De secūda dicit sic.
Sepe ab homine malo bona pro
cedit doctrina. Ecce enim vilis ter
ra p̄cōsum. p̄fert aurum. S; pro
pter terram vile aurū nō contemni
tur sed aurum eligitur et terra rei
quē. Sic et vos doctrinā suscipite

a mores malos relinquit. De ter-
 tia dicit qd apib⁹ herbe nō sunt ne-
 cessarie: sed flores herbaz flores
 enim colligūt: herbas dimittunt
 Sicut vos flores doctrine colligitis
 a uersatione relinquitis. Tertio
 ostendit christ⁹ quales debent es-
 se omnes de quib⁹ tria dicit. Pri-
 mo qd nō debem⁹ eē cordiū alioz
 iudices. Cui ait. Nolite iudicare.
 Ille. Non debem⁹ iudicare de oc-
 cultis nec de futuris nec semp de
 omnib⁹ manifestis. De occultis
 quidē nō debem⁹ iudicare sicut de
 intencōnib⁹ cordiū qd hoc ē soli⁹
 dei. p. Regū. xvi. Nemo uidet que
 patent: de⁹ intuetur cor. Vñ apo-
 stol⁹ nō ciābat de iudicio huma-
 no nec cōfidebat de iudicio pprio.
 Iuxta illud Corin⁹. iij. Mihi pro-
 minimo eēt a uob⁹ iudicet aut ab
 humano die sed neq⁹ me ipsum iu-
 dicet. Qui autē me iudicat: domin⁹
 ē. Secūdo non debem⁹ de futuro iu-
 dicare: quia hoc similiter dei est
 Isai. xli. Annūtiare q̄ futura sūt
 in futuro. Sciem⁹ qd dñs estis vos.
 Et in hoc peccant multi tam muli-
 eres q̄ uiri volentes de futuris cō-
 iecturare vel dñcere. Vñ refert Au-
 gustin⁹ in libro de uita xpiana qd
 cum quidā auguria obseruaret
 a futuri mali mali iudiciū: crede-
 rent si mures aliquid i do mo cor-
 roderent Ille tamen semel mures
 eoz caligas corrosissent a sup hoc
 interrogarent sy conē. qui derict⁹
 ait. Nō ē mir⁹ qd eoz caligas mu-

res corroserant. Sed hoc fuisset fu-
 turi mali mali iudiciū si mures
 fuissent a caligis corrosi. Tertio
 nō debem⁹ semp iudicare de hñs
 que uidentur manifeste. Dicit em̄
 Greg. Debem⁹ si possum⁹ excusa-
 re opus: quod si nō possumus de-
 bemus excusare intencōnē. qd fe-
 cerat ex ignorantia uel ex surrep-
 tionē uel casu: qd si neuter; possu-
 mus saltē debemus alleuiare ppē
 grauē temptatione: a dicere. Oq̄
 uetemes fuit nimis ista tempta-
 tio: quid de me fecisset si in me ac-
 cepisset potestātē. Secūdo ostendit
 qd omnes dñt eē ad iurias remitte-
 ndas faciles qd innuit dñs cū
 ait. Dimittite a dimittetur uobis.
 In uiris autē pfectis nō excipit
 ut iniurias tantū remittant sūt
 etiā inimicos diligant. Math. v.
 Diligite inimicos uestros a bñfa-
 cite hñs qui uos oderūt. Et orate
 p psequētib⁹ uos. Mali autem
 sanctos uiros tripliter psequū-
 tur. s. per odia cordiū: s. per iniu-
 rias operū: et p exprobrationē uer-
 boz. Vult ḡ christ⁹ ut oīa odia
 cordiū apponamus cordiū dilecti-
 onē. Ideo dicit. Diligite inimicos
 uestros. Cōtra iniurias operum
 apponamus bñficiū: exprobratio-
 nē. Ideo dicit. Bñfacite hñs q̄ ode-
 rūt uos. Et oīa exprobrationem
 uerboz apponamus deuotā orati-
 onē. Et iō sbdit. Orate p psequen-
 tib⁹ a calūniātib⁹ uos. Tertio di-
 cit qd omnes ad eleōsinas dñt esse

literales cū dicit. Date et dabit vobis. Vbi tria de elemosina notantur. Primo quod dicitur esse gratuita cum dicit. Date et non redite. Tribus enim modis elemosina reddi potest. Primo cum datur sub spe retributionis futuri. Item. ad nepotianum. Sunt quae parum pauperibus tribuunt ut amplius accipiant et sub pretextu elemosinae diuitias quaerunt quae potius appellanda est venditio quam elemosina. Secundo quod fit cum appetitu laudis humane. Matthei. v. Cum facis elemosinam non li tuba canere ac. Tertio quod fit cum quodam violenta extortione. Ecclesiastici. vii. Cor inopis non afflixeris et ne pertrahas datum angustiati. Augustinus. Qui datur ut careat tedio interpellantis non ut reficiat viscera indigentis. et rem prodat et meritum. Secundo dicitur fieri in momento et in vita presentis: ideo dicit. Date et non dabitis in futuro. Elemosina enim que fit in vita est utilior quam que fit post mortem. Ista enim animam custodit ne in foueam purgatorij cadat. Illa vero adiuvat: ut a fouea resurgat. Melius est autem non in foueam cadere quam inde resurgere. Ista custodit animam ne in carcerem purgatorij includat. Illa adiuvat ut inde educatur. Melius est autem non in carcerari: quam inde educi. Ista custodit animam ne in igne purgatorij oburat. Illa enim adiuvat ut post combustionem ab igne eripiat. Melius est autem non oburi quam post combustionem ab igne liberari. Secundo elemosina est in re et fructu

et facta. ideo dicit. Et dabitur vobis. et regnum celorum. Per tria enim quae consuevit a rege aliquid obtinere aut per allegationes aduocatorum aut per preces amicorum. aut per munus oblatum. Elemosinarii sunt qui pro se et pro alijs allegabunt in iudicio. Ps. Iocundus homo qui misereatur et comodat: disponit ac. Secundo ipsi pauperes facti amici per ipsos orabunt. Lu. xvi. Facite vobis amicos de mamona iniquitatis ac. Nihilominus et ipsa elemosina orabit pro eo qui eam facit. Ecclesiastici. iij. Conclude elemosinam in sinu pauperis: et ipsa pro te orabit ad dominum. Secundo per munus oblatum. Ipse enim elemosinarius ne sunt gratia munera deo: quod pro eas iram dei extinguimus et regnum obtinemus. Proverbia. xxi. Munus absconditum extinguit iram. Et de elemosina munus absconditum: quod a laude humana dicit abscondi. Utilitas etiam elemosinae notatur. cum dicitur. Mensura bonae et offertur ac. Ipsa enim bonum dicitur esse in diuisione et cognitione est ista est mensura boni. In cognitione dilectionis. Et ista est offertur. In cognitione dilectionis a possessione: et ista est mensura coagitata. In cognitione dilectionis possessio delectabilis fructuosa et ista est mensura superflua. Et de hac quae duplici mensura dicitur. Augustinus. facta est creatura rationalis ut summum bonum intelligeret intelligendo amaret et amando possideret et possidendo frueretur.

Dominica quinta.

Sermo primus.

Quoniam turbe irruerunt ad
Ihesum ut audiret verbum
dei ipse stabat secus sta-
gnu genezareth Luc.
Sicut dicit Crisostomus. Signum studiose a-
gricole est messis fecunda: signum bo-
ni predicatoris est ecclesia plena. signum
boni negotiatoris est apotheca referta.
Vide igitur quod Christus gratiosissimus
predicator erat: quod tanta multitudo
populi ad eum veniebat. Dicit enim ibi
et Crisostomus quod tribus de causis veniebant
et irruerunt ad eum. scilicet propter verba gra-
tiosa que predicabat propter amabilem
faciem que datus sibi attraherebat et mi-
racula crebra que faciebat. Ideo quod
ascendit nauim ut omnes eius verba pos-
set audire. omnes eius faciem possent con-
templari et omnes eius miracula possent
videre. sic omnes viderunt miraculum
quod factum est in captura piscium. dicit
ergo. Cum turbe irruerunt ad Ihesum. In
istis euangelio instruunt auditores
ubi dei quales esse debeant. In quibus que
tuor esse debent. Primo audivitas in
audiendo. quod notat cum dicit. Cum tur-
be irruerunt et cum quodam impetu irruerunt
sic pauperes in distributione elemo-
sinarum tempore famis irruere solent. In
primi tua igitur ecclesia fuit magna fa-
mes in audiendo verbum dei. Amos
viii. Mittam famem in terram. non pa-
nis nec sitis aqua. sed audiendi verbi
dei. Talis famis attestat sanitatem

211 226

mentis sic famis corporis attestat
sanitatem corporis. In fine ecclesie etiam
ista famis renouabitur. Iuxta illud
Psalmi. Famem patientem ut canes et
non secundum glossam quam iudei alique de gen-
tibus ad vesperam in fine mundi con-
tinent et famem patientem ut canes et
magnum desiderium habebunt ad au-
diendum verbum dei et alios contem-
derunt ut canes quod contra incredulos
latrabunt et circuibunt civitatem et
mument ecclesiam contra impugna-
tiones hereticorum. Et dispergentur
ad manducandum ut salios licet
tunc et christo incorporent. Et si non fue-
rint saturati fide. scilicet conversione popu-
lorum murmurabunt contra nolentes
credere. scilicet graviter arguendo. In medio
autem ecclesie et moderno tempore non
est famis sed magna copia verbi dei
Iuxta illud psalmi. Repleta est terra
scientia dei sicut aqua maris. Tanta ei
copia est quod sepe multis vertitur in
fastidium et hoc est magnus peri-
culus. Sicut enim famis verbi dei
signum est salutis: sic fastidium
signum est mortis. Psalmi. Omnem
escam abominata est anima eo-
rum: et appropinquaverunt usque
ad portas mortis. Dicitur autem ser-
mo dei omnis esca: quia replet et
satiat omnem famem divitiarum.
honorum et deliciarum. Ostendit
enim esse verum quod in hiis satieta-
tem tribuit. Nam avarus invenit
ibi veras divitias. superbus veros
honores. deliciosus veram delecta-
tionem. De duobus primis dicit